Poštnina plačana v gotovini. Posamezna številka 1.25 Din.

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326. Podružnice: Ljubljana VII, Zadružni dom — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja svako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za inozemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socijalne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust. Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 32. Sreda, 20. aprila 1932. Leto VII.

Nikoli več!

Osel gre samo enkrat na led.

Prva povojna leta je naše delavstvo v političnem življenju nekaj pomenilo. Združeno v svoji politični organizaciji, socialistični stranki, je imelo delavstvo velik vpliv na upravo in zakonodajo. Tega so se hudo ustrašili v prvi vrsti »Slovenec« in njega manjši zlomek »Večerni list«.

Oba sta na dolgo in široko razlagala vsakemu, kdor ju je hotel poslušati, da so socialisti za nič, ker ne morejo obrniti celega sveta narobe, da so pravzaprav izdajalci in kapitalistični pomagači, da so pravi delavski zastopniki poleg krščanskih socialistov le še komunisti.

Delavci so to čitali in mnogi so verjeli in pomagali razbijati svoje lastne organizacije.

Iztreznjenje pa še ni prišlo. »Slovenec« se je delavstvu dalje dobrikal in mnogi so mu dalje nasedali.

Temu hujskanju se je posrečilo ugled prave delavske politične organizacije med delavstvom res precej omajati, tako da »Slovenec« dolgo ni čutil potrebe zaganjati se v socialistično stranko.

Prišla pa je sedanja strašna kriza. Delavstvu se odpirajo ponovno oči. Danes je vsakemu slepcu jasno, **da sega sedanja gospodarska kriza tako daleč, kakor sega sedanji gospodarski sistem.** Ta kriza pa v svojih posledicah ni povsod enaka za delavstvo. Ponekod za brezposelne delavce izdatno skrbe, drugod pa jih prepuščajo svoji usodi.

Milijoni brezposelnih so danes v Angliji, Nemčiji, Čehoslovaški, Avstriji.

Milijoni brezposelnih so tudi v bogati Ameriki. Tudi mi imamo stotisoče brezposelnih. Sedaj nam naj »Slovenec« pove, ali je res ali ni, da v prvi skupini nobeden brezposelni ne umira od lakote? Z ogromnimi žrtvami, ki gredo v breme državnih budžetov, se jih rešuje tam pred najhujšim. Uveljavljeno je tam načelo, da je delavec človek, da je tudi brezposelni delavec človek. Tudi v ubogi, s skrajnimi finančnimi težkočami se boreči Avstriji je to načelo uveljavljeno.

Ni pa uveljavljeno to načelo v bogati Ameriki.

Tudi če bodo ti krogi hujskanje iz leta 1920 še enkrat ponovili, kakor to začenjajo, ker se boje naraščajoče delavske politične moči.

Ti krogi naj vedo, da gredo dvakrat na led — samo osli!

Naraščanje insolvenc v trgovini.

Gospodarski barometer pada.

Društvo industrijcev in veletrgovcev je izdalo statistiko za mesec marec o insolvencah. V poročilu je tudi tale značilni pregled.

Insolvenc je bilo v prvem četrtletju:

	v državi	v banovini
1930	231	21
1931	247	51
1932	538	81

Insolvence torej občutno naraščajo v državi in dravski banovini.

V saarskih premogovnikih zopet odpuščajo rudarje. V zadnjih petih tednih jih je bilo odpuščenih do pet tisoč, sedaj zopet 2000. Tako narašča nezaposlenost. Rudarske organizacije bodo posredovale.

Dr. Marinković o zunanji in notranji politiki.

Notranje-političnega življenja si ni mogoče zamisliti brez strank in strankinega tiska.

Predsednik vlade in zunanji minister dr. Marinković je ob povratku iz Ženeve dal nekaj pojasnil beograjskim časnikarjem.

O razorožitveni konferenci je rekel, da bo naglo delala. Zdi se, da nekateri — z ozirom na volitve v Nemčiji in Franciji — čakajo na izid volitev.

O podunavski zvezi meni dr. Marinković, da konferenca devetih sil (štirih velikih in petih malih podunavskih držav) ne bo vprašanja pospešila. Ako se štiri velesile ne morejo sporazumeti, se bo tem manj sporazumelo devet držav. Razvoju naj bi se pustila prosta pot, ker podunavske dežele uvidevajo potrebo gospodarskega zbližanja.

Glede notranje politike pravi dr. Marinković:

Normalnega političnega življenja si ni mogoče zamisliti brez političnega življenja, to je strank, niti brez tiska, ki bi zagovarjal tozadevno politično življenje.

Velika volilna propaganda na Dunaju.

Sijajna organizacija volilnega boja.

Socialnodemokratična stranka je priredila v nedeljo na Dunaju veliko volilno manifestacijo pod naslovom manifestacijo mladih volilcev. S stotinami rdečih zastav so marširali ob osmih zjutraj iz svojih domov pred dunajski magistrat ob udeležbi splošnega delavstva. Pred magistratom je manifestante nagovoril župan Seitz, ki je rekel med drugim:

»Socialnodemokratični mladini ni treba klicati po diktaturi. Oni nacionalnosocialistični dečki, ki to delajo, so duševni slabiči in nimajo svoje lastne volje ter poveličujejo pretirano voditelja, ki se je razkrinkal kot hlapec minulih sil.«

Delavstvo je po nagovoru zapelo pesem o delu ter odkorakalo zopet mirno v svoje strankine domove.

Splošna razorožitev v Nemčiji.

Hindenburgovi predlogi.

Predsednik republike Hindenburg je poslal pismo notranjemu ministru drju Grönerju, v katerem predlaga, da naj se naredba z dne 13. aprila za razorožitev nacionalističnih društev razširi na vse formacije raznih strank.

Pruske volitve. Za volitve v pruski deželni zbor je bilo vloženih 27 kandidatnih list, od katerih je bilo potrjenih samo 19. A tudi to število je razmeroma veliko. Pri zadnjih volitvah so imeli Prusi le 14 kandidatnih list.

Ivar Kreuger največji pustolovec.

Špekulant in ponarejevalec vrednot.

Ivar Kreuger je bil slaven mož. Njegov koncern je veljal za mogočno monopolistično-kapitalistično podjetje. Sedaj so pa ugotovili, da je bil koncern že pred dvema letoma jako pasiven, dasi je bila njegova bilanca aktivna. Dognali so tudi, da je Ivar Kreuger v tiskarni, ki je bila v kletnih prostorih njegovega upravnega poslopja, ponarejal italijanske državne obligacije, zlasti je ponarejal podpise sam. Ponaredil je 42 obveznic, vsako po 500.000 angleških funtov, kar znaša 21 milijonov funtov. Razen te velike sleparije je sklenil tudi s španskim diktatorjem posebno pogodbo, po kateri je bila država dolžna milijonski znesek koncernu. Med večje sleparije spada tudi navedba neke amsterdamske banke kot dolžnica. Banka je imela komaj 500.000 holandskih goldinarjev kapitala, v Kreugerjevi bilanci pa je bila knjižena, da dolguje koncernu 17 milijonov dolarjev. Na tak način je Kreuger sleparil nekaj let javnost in prave interesente, zlasti pa švedske kapitalistične kroge, ki so danes v silni zadregi.

*

Ivar Kreuger je podpiral Hitlerja. V Kreugerjevi zapuščini so našli tudi Hitlerjevo pobotnico za 100.000 mark (to je okoli 1,300.000 Din). Kreuger je torej tudi uvideval, da je nacionalnosocialistično gibanje koristno.

— — —

Mussolini o podunavski Evropi.

»Rešite Podunavje — pomagajte Italiji!«

V članku »Rešite podunavsko Evropo« pravi Mussolini, da so male evropske države radi nesoglasja in nesodelovanja skoro propadle. Žal, da so meje bivše Avstro-Ogrske bile raztrgane neglede na gospodarske momente. Sedaj je čas, da se gospodarstvo Evrope zopet postavi na zdravo podlago. Usoda teh narodov je vezana z usodo zahodnih narodov. Francoski načrt o preferenčnih carinah ni dobra rešitev zaradi obstoječih pogodb.

Volitve v francoski parlament.

Volilni dan 1. maj 1932.

Francoska vlada je končno določila, da se bodo vršile prve volitve v francosko zbornico dne 1. maja 1932, to je na dan mednarodnega delavskega praznika. Ožje volitve se bodo vršile dne 8. maja. Socialisti so že pridno na agitacijskem delovanju ter se nadejajo ugodnega uspeha.

Hoover za petdnevni teden. Predsednik Zedinjenih držav Hoover se v zadnjem času zavzema za petdnevni teden za nameščence zvezne vlade ter se trudi tudi v drugih krogih prodreti s to mislijo. Hoover meni, da mora v Ameriki tudi v zasebnem gospodarstvu uvesti petdnevni delovni teden, če hoče odpraviti krizo.

Interpelacija radi cenzure.

Interpelacija poslanca dr. Nikića, člana »Seljačkega kluba« v parlamentu.

Poslanec dr. Nikić, član »Seljačkoga kluba«, je naslovil na predsednika ministrskega sveta interpelacijo te-le vsebine:

»V proračunski debati smo zapazili, da naš javni tisk ni prinašal govorov, predlogov in interpelacij onih narodnih poslancev, ki se smatrajo za svobodne državljane in za svobodne narodne zastopnike, ki smatrajo svoj poklic ravno v polni in stalni kontroli kraljevske vlade. Ko smo se interesirali za ta neprijeten pojav v našem javnem življenju, smo ugotovili, da ni za to odgovoren naš javni tisk, ampak centralni presbiro in državni pravdniki, ki javnemu tisku, posebno onemu v Zagrebu, črta in meče iz stavka vse ono, kar se nanaša na delo in govore narodnih poslancev. Pritožili smo se pri gospodu predsedniku narodne skupščine in pri gospodu ministru za notranje zadeve, ki pa mečeta krivdo drug na drugega. Smatramo, da je tako pogrešno ravnanje vzrok našemu nenormalnemu političnemu življenju in našim nenaprednim metodam. Razveselili smo se, ko je bilo z ostavko vlade g. Petra Živkovića in z deklaracijo »Vaše vlade« naglašeno, da je zaključena ena perioda in da se začne novo formiranje našega notranjepolitičnega življenja, za katerega nujni in potrebni razvoj in normaliziranje bo kraljevska vlada posvetila vso svojo politično pozornost. Čakali smo zaman teh novih metod normalnega političnega življenja in v obliki režima smo dočakali tudi pod Vašo vlado, da centralni presbiro in državni pravdnik tudi še naprej brez ozira na Vašo deklaracijo prepovedujeta in črtata vse ono, kar je v Beogradu dovoljeno. Takšen je bil slučaj z našo interpelacijo o škandaloznem in nevzdržnem uradnem delovanju Milana Huzjaka, predstojnika okrajnega načelstva v Zagrebu. Če abstrahiramo dejstvo, da tako postopanje Vašega centralnega presbiroja in Vaših državnih pravdnikov daje slabe upe na otvoritev svobodnega in ustavnega režima, naglašamo, da tako postopanje deli enotno Jugoslavijo na svoboden Beograd in na nesvobodno ostalo področje, dela nadalje v državi razliko v državnih pravicah, ki so rezervirane samo za privilegirance. Na podlagi takšnih razmer nam je čast, gospod predsednik, prositi Vas, da v smislu čl. 72 skupščinskega poslovnika v narodni skupščini izvolite odgovoriti na sledeče:

Ali Vam je znano, da v tej državi ne obstojajo enake pravice za vse državljane in celokupno javno mnenje radi napačnega poslovanja centralnega presbiroja in državnih pravdnikov?

Ali Vam je znano, da se na tak način zagrebškemu in drugemu tisku prepovedujejo objave govorov in interpelacij narodnih poslancev, ki so dovoljene beograjskemu tisku?

Ako Vam je znano, kako boste opravičili to nepravilno in povsod različno protizakonsko delovanje državnih organov, in če mislite, da bi bilo potrebno, da se nekaj ukrene, da se narodu, ki ne more priti na skupščinske galerije, nudi možnost, da zasleduje delovanje narodne skupščine.«

— — —

J. Arh:

Krinko doli!

Zavijanja katoliških moralistov.

Katoliški »Slovenec« je dne 9. aprila 1932 priobčil članek pod naslovom »Metode slovenske socialne demokracije«.

Ne bi se človek bavil z listom, ki sovraži vse, kar je svobodomiselno in socialistično orientirano — ker je list visoke katoliške hierarhije, katera se ozira na dogmatična načela, da mora vladati avtoriteta nad demokracijo — če bi ne šlo v tem primeru za grda podtikanja, na katera se mora odgovoriti.

Če se »Slovenec« spodtika nad užaljenim verskim čutom katoličanov ob priliki govorov raznih socialistov, potem je treba samo vprašati, pod kakšnimi okolščinami se naj to izvrši. Zakaj gotovo in nikdar noben **pravi** socialist ni in ne bo imel namena žaliti čuta **onega** katoličana, kateremu se je katolicizem takorekoč vsilil. Pač pa je bila, je in bo dolžnost vsakega **pravega** socialista, da bo, dokler bo obstojalo kakršnokoli verstvo, skušal dopovedati ljudem, da je zmotno, če se nadcenjuje in veruje v dogme, boj za tuzemsko življenje pa podcenjuje. Komu v korist so nauki, ki jih zastopa cerkev? Zgodovina in življenje pravi, da tistim, kateri v »Slovencu« napadajo socialiste.

Kar se pa primera bede trboveljskih rudarjev tiče, povzročene baje vsled napačne taktike socialnih demokratov v revirjih in primera, da bi rudarji lahko bili precej na boljšem, če bi bili pod vodstvom krščansko-socialnih mož, pa naj vzame »Slovenec« in z njim vsa njegova okolica to-le na znanje:

Dokler so v predvojni, medvojni in povojni dobi socialisti organizacijsko in idejno vodili rudarje, »Slovenčevega« jadikovanja ni bilo potreba. Če so se pa po povojni dobi razmere izpremenile, pa ni to krivda socializma in njegovih oznanjevalcev, temveč povojna psihoza širokih množic, ki je z elementarno silo bruhnila na dan — radi razmer, katere so ustvarili širom celega sveta denarni mogotci z direktno ali indirektno podporo katoličanstva.

Leto 1923 še ni pozabljeno in mi socialisti bomo poskrbeli, da bo ostalo tudi v zgodovini zapisano. Takrat, pred tisto nesrečno stavko rudarjev, katere posledice se še danes čutijo, takrat, ko so razni demagogi rudarjem najbolj zmešali glave, takrat so bili ravno socialisti tisti, kateri so skušali rudarje odvrniti od njih pogubnega početja. Za svoje svarilne besede so želi nehvaležnost. Nahujskani od demagogov so rudarji izkušene socialistične borce metali na shodih iz dvorane, ker niso mogli razumeti, da jim ljudje, ki svare pred radikalizmom, hočejo dobro. Takrat je sedanji »Slovenčev« urednik, ki bi moral »Slovenčev« članek sam korigirati, bil z ostalimi vred **tisti**, ki je šel slepo z onimi, ki so gnali rudarje v propast. In še v času, ko je že pozitivno vedel, da je vse zgubljeno, ni imel **poguma**, da bi bil to rudarjem povedal.

Kakor takrat »Slovencu« ni šlo za rudarje, tako mu tudi danes radi jeseniških kovinarjev ne gre za socialno dobro prizadetega delavstva. Če jadikuje, je to znak, da ga boli, ker izgublja **na političnem in verskem vplivu med delovnim ljudstvom. Mi socialisti pa pravimo: tako je prav!**

Doma in po svetu.

Vsaka krivica rodi nove krivice. Pisali smo o slučaju g. Pavliča, kako cerkev ne dovoli svobodne besede. In v soboto, 9. t. m. je »Slovenec« bruhal žveplo in ogenj na socialne demokrate, pa tudi svojih bližnjih somišljenikov, krščanskih socialistov, se je spomnil. Niso mu všeč, ker ga včasih napadejo ali zafrknejo. Te dni smo se spomnili na članček v »Delavski Pravici« od 1. aprila pod gornjim naslovom, kjer pišejo tudi to-le: »Svoječasno smo ožigosali postopanje Vatikana napram umrlemu nadškofu dr. Sedeju in napram slovenskim katoličanom na Goriškem. Nekateri so menili, da so bile naše besede pretrde in prečrno gleda. Da smo imeli prav, dokazujejo najnovejši dogodki: »Ponedeljski Slovenec« od 29. marca t. l. poroča, da je vladni komisar Antonini odslovil **sporazumno s škofijskim administratorjem Sirottijem** (pred odpadom se je pisal Sirotič) znanega profesorja v bogoslovju g. dr. Andreja Pavlico. Ta je nadomestoval kot duhovni vodja profesorja Filipa Terčelja, ki je aretiran. Za duhovnega vodjo so postavili znanega kapucina o. Stefano, kateri je imel prste vmes pri konfinaciji svetniškega župnika Rejca. Stefani je zagrizen laški nacionalec in je v zvezi z vladnim komisarjem odpravil v Alojzijevišču, kjer so v veliki večini slovenski dijaki, slovensko pridigo in vpeljal italijansko. O Sirottiju je znano, da je postal administrator **preko cerkvenih predpisov. Administratorja bi moral namreč izvoliti stolni kapitelj iz svoje srede.** Vatikan pa je na ljubo fašizmu preko vsega imenoval Sirottija, ki sedaj uganja reči, ki so v nasprotju z vero in Kristusovo cerkvijo. Le naj gospodje pri Vatikanu pogledajo v evangelije ali pa v dejanje apostolov in naj si dobro ogledajo, če so kdaj apostoli odlikovali osebe »za pobožnost in pravičnost«, dasi ni njihovo življenje v skladu z duhom Kristusove cerkve in tudi ne s pobožnostjo in pravičnostjo. Vatikan bo dajal še težki odgovor za vse te krivice.« — Tako »Delavska Pravica«. In ako poroča ta krščanski list tako, ni treba po našem prav nič dodati. Saj je to dosti hudo!

Amerikanski Jugoslovani se selijo v Rusijo. »Slovenec« poroča, da se je že več tisoč Jugoslovanov preselilo v Rusijo. Da, selijo se v Rusijo, ker je tudi v Ameriki gospodarska kriza in domov ne morejo, če nimajo prav mnogo denarja. Za kruhom gredo, ker morajo iti in smo prav radovedni, koliko njih pastirjev bo šlo z njimi. Pojav ni nič posebnega, ker gredo tudi delavci iz drugih držav v Rusijo za kruhom. Na tak način torej kapitalizem, ki je kot sistem zaigral svojo vlogo, prepušča in vsiljuje največji kapital, človeško delovno silo, Rusiji, ki bo to silo uporabila smotreno.

Velike poplave v naši državi so nastale te dni. Donava, Sava, Tisa pa tudi v Bosni in drugod reke silno naraščajo. Veliki nasipi ob rekah so se deloma že porušili in voda je preplavila ogromna rodovitna polja. Sava je narasla pet metrov nad normalo. Povodenj je povzročila ogromno škodo na poljih, pa tudi po raznih mestih in vaseh. Ali nalivi so se te dni še vedno nadaljevali v južnih krajih, kar pomeni, da se nevarnost poplave še veča. Skoro petdeset let že ni bilo tako velike povodnji.

Ljubljanska petdesetletnica. Leta 1882 so ljubljanski Slovenci (demokrati in klerikalci) zmagali pri volitvah v mestni občinski svet nad dotedanjo nemško večino. Za župana so izvolili Petra Grasellija. Tega dogodka se je spomnil ljubljanski župan dr. Puc na občinski seji dne 14. aprila.

Kitajski rek. Zagrebški »Morgenblatt« je objavil v pondeljek nekaj kitajskih rekov. Tako: »Imamo samo dva dobra človeka: eden je umrl, eden pa še ni rojen.« — Pri rojstni proslavi je nagovoril oče goste: »Od nekdaj je bila na Kitajskem navada, da so starši novorojenca prosili boga, da obdari rojenca z modrostjo. Toda jaz sem po svojih dolgih življenskih izkušnjah prišel do prepričanja, da svet vlada neumnost in pravim ob tej priliki: Naj bo kolikor mogoče neumen in neveden.

•

Dvajsetletnica potopitve »Titanica«. Dne 14. maja 1912 zvečer je zadel potniški parnik »Titanic« na Atlantskem morju na poti v Ameriko na ledeno goro, ki je plavala po morju. Okoli 2000 potnikov je bilo na ladji. Ladja se je bližala pasu, kjer se pojavljajo plavajoče ledene gore, ki so priplavale po morju s severa. Poveljnik ladje je celo pogumno rekel poročniku, da se »Titanicu« ni

Položaj na Jesenicah

Pred zopetnim pričetkom obratovanja.

V petek, dne 8. in v soboto, dne 9. aprila 1932 so bile zaključene glavne razprave za novo kolektivno pogodbo (brez krščanskih socialcev). Pri teh razpravah je bil dosežen popoln sporazum za novo kolektivno pogodbo, tako da se bo sedaj vršila le še redakcija tega obsežnega materijala in bo v teku nekaj dni pogodba podpisana. V principu pa je delovna pogodba že sedaj zaključena.

Na podlagi tega se je začelo s predpripravami za obnovitev obratov. Trajalo bo najmanj mesec dni in več, preden pride glavni del delavstva zopet v zaposlitev.

Za članstvo je s tem nastal kratek odmor, za zaupnike pa še večje notranje delo. Izplačale so se prve podpore iz zasilnih sredstev lokalnih fondov v dneh 13. in 14. aprila. Pomanjkanje je veliko v vseh vrstah, posojilo Din 500.000.— pa še danes ni rešeno, tako da stojimo za prihodnji teden v velikih skrbeh, kaj bo. Dosedaj nam je znano, da je iz Beograda že izdan nalog in nakazilo, da se to posojilo izplača pri ljubljanski borzi dela; zakaj se sedaj s tem zavlačuje, ni znano. Urgirali smo potom Delavske zbornice. Pomoč je nujna in vsako zavlačevanje neodpustljivo.

V ostalem je Savez metalskih radnika Jugoslavije kljub vsem klevetam popolnoma obvladal položaj in ga bo v bodoče še bolj.

Za danes toliko. Zavedamo se pa, da delavstvo nima pričakovati nobenega miru več, a ostali bomo vsi na straži in v boju za svoje pravice kakor dosedaj. Izvedli bomo sklepe za zadružne akcije, pregledali svoje utrdbe in jih tam, kjer so utrpele kakšno škodo, zopet utrdili. Brez miru in brez počitka naprej! Dogodki zadnjih mesecev so bili dobra šola za vse organizirane kovinarje na Jesenicah, Javorniku in Dobravi. Na znotraj nas sedaj čaka veliko izobraževalno delo, ki mora nadomestiti vse dosedanje pomanjkljivosti. Več prihodnjič.

Izkoristite ugoden nakup ostankov v TEKSTIL-BAZARJU v Mariboru / Ostanki, meter po Din 6·—, 7·—, 8·—, 9·— in 10·—

Angelo Cerkvenik:

ROSA.

22

(Povest.)

Tanjina revolucija je in ostane!

•

Predramila se je. Po Donavi je priplula tiha, spokojna noč, po Savi so prišli pozdravi od dragega.

Na promenadi ni nikogar videla. Strastni pogledi niso mogli vzbuditi njene ženskosti, tihi in skromni pozdravi mladih gimnazijcev niso znali najti odjeka svoji čistosti in svojemu otroškonaivnemu hrepenenju. Tanja je bila, kakor da je duh, ki ga človeška občutja ne morejo doseči.

Dolgo v noč je stala na oknu in zrla v temno, narahlo poškropljeno s tisočerimi lučkami. Poslušala je rusko balalajko; melodije, ki so bile kakor eno srce z materjo Rusijo, niso mogle obuditi njenih spominov na komaj polpretekle dneve, na moža, ki je zanjo umrl... Vse, kar se je še včeraj, pred včerajšnjim godilo, je bilo kakor da se je zgodilo v daljni preteklosti, medtem ko se vse, kar se je bilo dejansko godilo pred dolgimi leti, približalo njenim mislim, kakor da se je godilo včeraj, to uro... Daljna preteklost se ji je tako približala, da je z roko segla v kodre svojemu Boju, ki je sedel poleg nje ob pojoči reki pod žalujočimi vrbami.

Z nočnim brzim vlakom je prispela zgodaj zjutraj v Ljubljano.

Črn pajčolan je zakril bel ji obraz, ko je stopila na peron. V njej je vse kipelo in prekipevalo. Odpravila se je peš skozi mesto. Vsakega moškega je pozorno opazovala.

Njega ni bilo.

Šele pozno ponoči je legla.

XIII.

V komptoarju se je kmalu udomačila.

Hrovatin je je bil prav vesel. Zvečer je po navadi potegnila še čez uro in se je posvetila delu z veliko vnemo.

Vsak večer se je sprehajala po samotnih stezah.

Bila je srečna. Čutila je povsod njegovo bližino. Kamorkoli je pogledala, povsod ga je videla.

In vendar je bil tako daleč.

Bil je v Beogradu.

Taval je po ulicah in jo iskal. Ko je zvedel za hotel, kjer je prebivala, je doznal, da je že pred dobrim tednom nenadno odpotovala. Njena najljubša prijateljica, ki jo je obiskal, mu je mogla pokazati le njeno lakonično pismo: »Odpotovala sem daleč, daleč... Ne iščite me, ker me ne boste našli. Tanja.«

Odpotovala? Kam?

Zopet je sedel v vlaku, zopet se je udajal obupnožalostnim mislim. Zaman je šla daleč na sever ljubljena Rosa, zaman ji je dopustil, da je odšla. Tanje ni. Boji se moža, ki je nasilnik in pijanec. Zbežala je pred njim. Ali v Ljubljano? Smešno! Saj bi tja njen mož najprej prišel! Tam bi jo sigurno našel. V Ljubljano ni mogla iti. Če bi jo našel, bi ž njo odpotoval nazaj v Rusijo. Tam bi je njen mož ne iskal; tam bi ju sploh nihče ne iskal.

Rosa?

Da, Rosa! A Tanja ima večje pravice. Vse to je zakrivila višja sila. Tanja mu je bila kakor prva žena. Saj ve, da ga Rosa ne bo obsojala, da bo mirno in udano vse to prenesla. Saj je sama odšla, vendar pa samo za krajšo dobo, za pol leta, kvečjemu za leto dni! Kaj bi rekla? Ali mu ne bi upravičeno očitala, da si ne upa povedati ji v obraz resnice, da je strahopetec? Kako? Tanjinega moža da se je bal? Za Tanjo da se je bal? Ali ni v njem dovolj moža in moči, da bi ščitil in zaščitil Tanjo pred besom nasilnika in pijanca? Ali je bil sploh vreden Rosine ljubezni...

Če ni bil vreden Rosine ljubezni, kako se je mogel predrzniti seči še po — Tanji?

Z rokami si je ril po laseh, v prsnem košu ga je stiskala bolest, v možganih so mu besnele misli. V nekaterih trenutkih je občutil na svojem ramenu, na svojem mozgu težino, ki ga je tlačila k tlom.

Zastokal je...

Rosa... Tanja...

Tako čudoviti ženski! Ali ne bi mogli živeti vsi trije skupaj?

Vsi trije skupaj?

Ali si že dobil novega naročnika za „Delavsko politiko“, smatraj to za svojo dolžnost!

treba bati ledovja, češ, da je ladja močna ter da naj plove z vso brzino. Naenkrat zagledajo 300 metrov pred seboj veliko ledeno goro, ki drvi naravnost proti ladji in v nekaj minutah zaškriplje in se strese ladja. Ladja je jela klicati brezžično na pomoč. Svet je pričakoval rešitev dva dni. Zgodilo se je, da je ladja »Carpathia«, ki je prva prišla na mesto, radijske vesti zadrževala za ameriške liste, za kar so ji bile obljubljene visoke vsote. Pri tej katastrofi je utonilo 1632 oseb. Pred potopitvijo je nastala grozovita panika. Od minute do minute se je ladja nagibala, ker je vdirala vanjo voda. Nastala je eksplozija za eksplozijo. Tema. Še ena detonacija, ko so eksplodirali stroji in se je dimnik porušil v morje. Za eno sekundo se je ladja še dvignila v zrak, potem se pa pogreznila v globočino. Preiskava v Londonu in New Yorku ni dovedla do uspeha. Pravih krivcev katastrofe ni bilo mogoče ugotoviti. Ameriške in evropske zavarovalne družbe so plačale za odškodnino okoli 47 milijonov funt šterlingov. S tem je bila za javnost tragedija končana.

Italijanski konzul ustreljen. V Ameriki je bil v Springfieldu (Illinois) na izprehodu s šestletnim sinom ustreljen italijanski konzul. Atentatorja sta pobegnila. Atentat so povzročili po mnenju policije protifašisti.

Znižanje vojaškega službenega roka je v soglasju s parlamentom sklenila vlada na Čehoslovaškem. Tozadevni zakon stopi v veljavo s 1. oktobrom prihodnjega leta. Služba v kadru se zniža od 18 na 14 mesecev; v nadomestni rezervi pa znaša službeni rok 12 tednov.

Kreugerjevi grehi, ki so ugotovljeni: Ponaredba italijanskih obligacij (za 2 milijardi Din), potvorbe pri banki Garanti v Amsterdamu (1600 milijonov Din), potvorbe pri banki International Matchin New-York (800 milijonov Din), knjiženje španskega denarja koncernu, ki mu ni pripadal (1350 milijonov Din) ter razne druge napačne knjižbe (do 6½ milijard Din). Vse potvorbe utegnejo znašati blizu 16 milijard Din.

Sredstvo proti strupenim plinom? Nekemu angleškemu kemiku se je baje posrečilo najti učinkovito sredstvo proti vsem vrstam strupenih plinov. Natančnejši podatki o iznajdi še niso znani.

Gandhiju ponujajo svobodo. Angleške oblasti so ponudile Gandhiju svobodo, če obljubi, da bo prenehal z bojkotnim gibanjem proti angleškemu blagu in s sabotažo angleške zakonodaje. Gandhi pa je izjavil, da preneha z neposlušnostjo samo takrat, če vlada prekliče vse izredne ukrepe proti indijskemu narodu.

V Ameriki tudi pripravljajo inflacijo. Vlada Zedinjenih držav se utegne v kratkem zateči k inflaciji, ker hoče povečati kupno silo tistih, ki bi se z inflacijo neposredno okoristili. Posledica bo najbrže tudi ukinitev zlate valute.

Komedija. V Zedinjenih državah hočejo tudi varčevati. V ta namen je predsednik Hoover sklical konferenco, da se posvetuje o ukrepih. Hoover je na konferenci izjavil, da je za eno leto zadovoljen z enim dolarjem letne plače. Običajna plača predsednika je 75.000 dolarjev. Z enim dolarjem na leto pa že ne bi mogel izhajati, če mu ne bi pomagali kuponi številnih delniških družb. Zakaj tudi drugi ljudje, ki imajo nizke plače in so morda tudi brez posla, se ne bi mogli preživljati eno leto z enim dolarjem, to je okoli 56 dinarjev. Gospodje bankirji in delničarji naj rajši sklenejo zakon o obdavčenju posesti in rent.

Ogromno letalo. V Ameriki so zgradili ogromno letalo. Krila merijo 35 metrov in trup 27 metrov. Letalo lahko nosi šest ton teže in je moderno opremljeno ter sprejme lahko 53 potnikov. Poleti dajo to ogromno letalo v promet.

•

Krilatega človeka je izumil dunajski arhitekt Lutsch. V neki tovarni že več tednov preizkuša svoj novi izum. Gre za aparat, sestoječ iz dveh kril, ki merita razprostrti 2.50 metrov dolžine in motorja. Ves aparat tehta 32 kilogramov in si ga bo človek lahko privezal na pleča. Stal bo največ 16.000 dinarjev. Z njim se bo lahko dvignil navpično v zrak in ravno tako lahko pristal. Krili se bosta med poletom vrteli, kakor pri hrošču, kadar leti. Dosegel bo brzino 200 kilometrov na uro. Če se izum izkaže in poizkusi posrečijo, bo pomenilo to novo epoho v razvoju človeštva.

Znani železniški atentator Matuška je obtožen atentata pri Anzbachu. Nameravana, oziroma izvršena atentata pri Jüterborgu in Biatorbagyu bosta služila le kot pomoček za dokaz Matuškovega značaja. Obravnava se bo vršila koncem aprila ali začetkom maja.

Dvojni samomor iz prijateljstva. Na Dunaju sta bila trgovca s pohištvom, 45 letni Karl Striegel in 25 letni Oton Wallner, velika prijatelja. Radi nesoglasja v družini Wallnerja je ta sklenil izvršiti samomor. Iz prijateljstva do Wallnerja se je Striegel pridružil temu njegovemu koraku in sta se skupno zastrupila s svetilnim plinom.

100 levov se proda. Cirkus Schneider, ki se nahaja sedaj v Napolju, je prišel v konkurz. Dražba je razpisana za 17. april. Ker je cirkuški ravnatelj popolnoma brez sredstev, dobiva javno podporo, in sicer 30 lir dnevno. Obenem je zaprosil, da se njegov stanovanjski voz, v katerem stanuje že 25 let, izključi iz dražbe. Na dražbi bo prodano tudi 100 levov, če se bo našel kdo, ki bi jih hotel kupiti.

Beseda celjskih stanovanjskih najemnikov.

Velik shod stanovanjskih najemnikov, ki se je vršil preteklo nedeljo, je bil sijajno obiskan. Dvorana in galerije velike dvorane »Nar. doma« so bile tako napolnjene, da je moralo mnogo ljudi stati po hodnikih in stopnicah.

Na shodu so poročali s. **Petejan** iz Maribora za delavske organizacije, **prof. Reisner** iz Ljubljane za uradniške organizacije, resolucijo, izdelano po akcijskem odboru, je pa utemeljeval g. **dr. Čampa** iz Celja. Shodu je predsedoval **s. F. Svetek,** ki je uvodoma pojasnil sestavo in namen akcijskega odbora strokovnih organizacij. Na shodu je vladala velika enodušnost, najlepša disciplina in harmonija, tako da so mnogi stari Celjani izjavili, da takega shoda že 10 let ne pomnijo v Celju.

Resolucija, ki je bila soglasno sprejeta, se glasi:

Spomenica.

Zborovalci, zbrani na velikem zborovanju dne 17. aprila 1932 v Narodnem domu v Celju, sklicanem po »Akcijskem odboru strokovnih organizacij za pobijanje draginje v Celju«, ugotavljajo:

Nepričakovano silno znižanje dohodkov delavcev, privatnih in državnih uradnikov, ogroža sleherno eksistenco širokih ljudskih plasti. Visoke najemnine stanovanj, ki so bile že prej komaj znosljive, postajajo v tem novem položaju absolutno neznosljivo breme. Trdovratna odpornost hišnih posestnikov, katere niso zmogli omehčati vsi napori najemnikov, niti poziv g. bana in drugih oblasti, nas prepričuje, da je treba urediti to vprašanje prisilno in zakonitim potom. Zato zahtevamo:

1. Stanovanja, trgovske in obrtniške lokale je smatrati za del najnujnejših življenskih potrebščin, katerih znosno ceno naj se zakonito določi.

2. Za najemnike zasebnih stanovanj in poslovnih prostorov naj se uvede maksimiranje najemnin po višini z dne 1. julija 1914 — po relaciji 1 krona = 10 Din. Hišni gospodar, ki zahteva ali najemnik, ki ponuja višjo najemnino, se kaznuje po zakonu za pobijanje draginje radi navijanja cen; če ni podan dejanski stan oderuštva, z zaporom in globo, ki zapade v prid fonda za gradbo cenenih stanovanj. Nemudoma, dokler ne stopi v veljavo ta zakon, naj se zniža dosedanja najemnina vsem najemnikom za toliko odstotkov, za kolikor so se jim znižali dohodki.

3. Neobhodna potreba je takojšnja sprememba obstoječe uredbe o določanju vrednosti stanovanj državnih nameščencev v tem smislu, da se določene najemnine zmanjšajo najmanj za 50 odstotkov. Če pa je stanovanje del službenih dohodkov ali pa uslužbenec stanuje v njem vsled službene potrebe, potem za tako stanovanje ni plačati nikake najemnine.

4. Draginja v mestu Celje je povsem enaka — če še ne višja z ozirom na letoviščarski kraj — kakor v ostalih najdražjih mestih države, zato zahtevamo, da se uvrsti Celje v prvi draginjski razred.

5. Pozdravljamo akcijo Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani za gradnjo cenenih stanovanj ter pozivamo k sodelovanju državne in banovinske oblasti, občine in vse javne in privatne ustanove.

6. Smatramo, da je določevanje pretirano visokih najemnin v nasprotju z načelom enakopravnosti državljanov, ker izključuje enakomerno razdelitev bremen sedanje krize. V prepričanju, da se bodo znižanju najemnin odzvali tudi najemniki za svoje podnajemnike, izjavljamo, da je to zadnji poizkus še o pravem času, da se reši to pereče vprašanje mirnim in sporazumnim potom.

Zavednim Celjanom kličemo: **Po tej poti vztrajno naprej. Uspehi ne bodo izostali.**

Ljubljanski proračun

Znižanje gostaščine in postavk za socialno skrbstvo.

Ljubljanski proračun je ministrstvo financ reduciralo za 2,360.233 Din ter znaša sedaj 47,681.733 Din. V socialnem skrbstvu je postavka za starostne podpore znižana za 100.000 Din. Znižana je bila tudi gostaščina v starih hišah za 1 odstotek (na 4%), tako da bodo hišni lastniki starih hiš plačali na leto okoli pol milijona dinarjev manj gostaščine. Subvencija za mleko šolskim otrokom je znižana za 5000 Din, za zdravila za uboge otroke za 20.000 Din itd.

Radovedni smo, če bodo hišni lastniki znižanje gostaščine upoštevali pri najemninah.

Maribor.

SVEČAN ZAKLJUČEK PREDAVANJ, ki jih je v letošnji zimski sezoni priredila »Svoboda«, bo v sredo, dne 20. aprila ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice, Sodna ulica 9, združen s PROSVETNIM VEČEROM »Svobode«. Na sporedu je sledeče: 1. Petje: Dani se, Bratje le k solncu, (izvaja moški zbor »Svobode«). 2. Predavanje: Vzroki kitajsko-japonskega spora, predava prof. Stupan. 3. Deklamacije: Seliškar: Plačilni dan, Tone Maček: Solncu naproti, Čufar: Mi pojdemo v gore, (izvaja dramatični odsek »Svobode«). 4. Petje: Zdravica, Narodna »Studenček«, Viknala Jana, izvaja mešan zbor »Svobode«. — Vsi člani »Svobode« in strokovnih organizacij, sodrugi, prijatelji petja, udeležite se te skromne, a lepe prireditve v polnem številu.

Zahteve mariborskih najemnikov. Na shodu mariborskih najemnikov, ki se je vršil dne 15. t. m. v kazinski dvorani in ki je bil izredno dobro obiskan, je govoril za Svobodne strokovne organizacije **s. Petejan.** Uvodoma se je govornik bavil z deputacijo, ki je po nalogu zadnjega shoda najemnikov intervenirala na merodajnih mestih. Nadalje se je bavil tudi s stališčem hišnih lastnikov, ki pa je, četudi hišni lastniki obetajo prostovoljno znižanje najemnin, nesprejemljivo, ker v izvedbo teh obljub najemniki ne verujejo. Zahteva najemnikov je, da vlada čimpreje reši najemninsko vprašanje z zakonom, ker le na ta način bodo najemniki zaščiteni pred oderuštvom posameznih hišnih posestnikov. Ob burnem pritrjevanju najemnikov je s. Petejan zaključil svoja izvajanja s pozivom na solidarnost, ker le na ta način bodo najemniki zamogli uspešno braniti svoje interese. Govoril je še zastopnik trgovcev g. Feldin, nakar je dobil besedo poslanec g. prof. **Pivko.** V svojem referatu je govornik skušal prikazati, kako težka je pravična ureditev stanovanjskega vprašanja, ker se ne samo naša država, temveč tudi ostale nahajajo v težkem gospodarskem položaju. (Medklic: »V inozemstvu pa imajo najemniki vendar zakonito zaščito«). Poslancu se je zdela tudi na zadnjem shodu sprejeta resolucija preostro izražena. Najemniško vprašanje je težko, ker živo zadene v gospodarstvo. Tudi Privilegirana agrarna banka bi pri tem lahko trpela, ker je mnogo investirala za stanovanjske objekte. V splošnem pa je prišla deputacija mariborskih najemnikov prepozno v Beograd, ker so prišli hišni lastniki pred njimi ter našli mnogo ušes, ki so jih radi poslušali. Težko je tudi izdati zakon, da pri tem ne bi bila ena ali druga stranka prizadeta. Nikakor namreč ne gre, da bi najemniki v novih hišah stanovali tako poceni kakor v starih zgradbah, ki jim ne nudijo zdaleka teh ugodnosti kot pa nove. Med temi izvajanji so se slišali medklici: (»V novem stanovanju sem dobil revmatizem! Ne zagovarjajte hišnih lastnikov! Zakaj so se nam znižale plače? Dejanja hočemo videti!«) Ob zaključku referentovega govora ni bilo slišati odobravanja. Govorila sta še dva najemnika, nato pa je bila sprejeta resolucija z zahtevo za takojšnjo uvedbo zakonite najemniške zaščite.

Ali je to mogoče? Mariborska mestna občina bo letos vsled skrajšanja proračuna izvedla le malenkostne investicije za razna najnujnejša dela. Naše mesto, kakor znano, je občutno prizadeto vsled gospodarske krize ter se nahaja pri nas za naše razmere naravnost ogromno število brezposelnih. Upravičeno se zato pričakuje, da bo vsaj mestna občina oddala vsa dela, ki jih lahko izvrši domača industrija, mariborskim tvrdkam. Zadnje čase pa se govori po mestu, da se namerava oddati gradnjo nove peči v mestni plinarni neki tvrdki v Brodu. Ne moremo prav verjeti tem vestem, vendar pa že danes povdarjamo, **da delavstvo odločno zahteva,** da se z gradnjo takšnih naprav morajo predvsem poveriti mariborske tvrdke, v kolikor to pač lahko izvršijo, da se s tem vsaj nekoliko odpomore domačim brezposelnim.

Poučni izlet obiskovalcev tečaja Strokovne komisije in »Svobode« v Ptuj. Ob zaključku strokovnega tečaja, katerega je priredila tuk. Strokovna komisija in »Svoboda«, so priredili obiskovalci tečaja v spremstvu predavateljev, katerim so se pridružili tudi nekateri gostje, poučni izlet v starodavno mesto Ptuj. Že ko so se izletniki zbirali na Glavnem trgu, je vladalo med njimi veselo razpoloženje, ki se je pa še povečalo pri sprejemu v Hajdini, kjer so izletnike pričakovali ptujski sodrugi in sodružice. Po kratkem pozdravnem nagovoru je pevski odsek »Svobode« iz Ptuja zapel delavski pozdrav, nakar so se izletniki skupno s Ptujčani podali k izkopninam iz rimskih časov. Pod vodstvom veščega in priznanega strokovnjaka, zgodovinarja in arheologa **sod. svet. g. dr. Travnerja,** so izletniki z zanimanjem sledili predavateljevim izvajanjem o zgodovini teh izkopnin, ki pričajo o visoki kulturi starih Rimljanov. Odbor Muzejskega društva v Ptuju je poslal svojega zastopnika že v Hajdino ter nato tudi ljubeznivo omogočil ogled ptujskega muzeja, ki je znan po svojih starinskih vrednostih. Izletniki so z obiskom ptujskega muzeja in ogledom starih izkopnin v Hajdini ter na podlagi temeljitega razlaganja **g. dr. Travnerja** dobili mnogo vpogleda v takratno dobo in verske običaje, za kar so hvaležni g. predavatelju, kakor tudi Muzejskemu društvu v Ptuju. Proti večeru so se izletniki podali v hotel »Slon«, kjer so porabili pičlo odmerjeni čas do odhoda za ožje medsebojno spoznavanje, zlasti s ptujskimi sodrugi. — Vodja tečaja s. Petejan je ob tej priliki v kratkih besedah orisal potek in pomen strokovnega tečaja ter naštel posamezne snovi predavanj, ki so se v tečaju obravnavale. Za obiskovalce tečaja so se nato v lepih besedah zahvalili predavateljem in sicer: **ss. Dora Molnar, Muršič, Božnik, Vogrin in Strnad.** Iz vseh izvajanj teh sodrugov je vela iskrena in prisrčna hvaležnost predavateljem, ki se niso bali truda, da pomagajo ukaželnim delavskim zaupnikom do širše izobrazbe. Občudovanja vredna pa je bila tudi samozavest in velik napredek posameznih govornikov, ko so razvijali svoje misli zagotavljajoč, da bodo porabili vse pridobljeno znanje v korist delavskemu pokretu ter se borili za boljšo bodočnost vsega delavstva. V kratkem, globoko zamišljenem izvajanju je končno še **dr. Reisman** bodril udeležence, da nadaljujejo po začeti poti povdarjajoč, da ni izobražen samo dotični, kateremu je družba omogočila obisk visokih šol. Da je temu tako, pričajo najbolje številni samouki, ki so se iz lastne moči povzpeli do najvišjih mest. Vsa izobrazba pa mora imeti svoj namen, to je služiti mora bednemu proletarijatu. **Dr. Reisman** je žel za svoja topla izvajanja dolgotrajno odobravanje. Ko sta se še zahvalila za obisk imenom ss. Ptujčanov **s. Matjašič** in **Šmid,** je bil z odobravanjem sprejet predlog s. Skrinjarja, da prispeva vsak udeleženec po možnosti za tiskovni sklad delavskih listov, nakar je bilo ob tej priliki nabrano **Din 372.25.** Prisrčno je bilo slovo od ptujskih sodrugov in sodružic, ki so se s klici »Družnost« poslavljali od izletnikov. Vsi, ki so se izleta udeležili, pa so se vračali proti Mariboru v zavesti, da so preživeli par lepih ur med svojimi sotrpini s trdnim sklepom, **da pojdejo s podvojeno silo na delo za boljšo in lepšo bodočnost proletarijata.**

SREČKE SO DOSPELE! Štajerska hranilnica na Slomškovem trgu 6 opozarja sodruge na to.

Pisarne, industrijska podjetja, šolska vodstva, kupujte edino v naši papirnici, Slomškov trg 6.

Celje.

Prilike v tovarni Westen. Razmere v tovarni »Westen« so danes sijajne. Redukcije se vršijo tako oprezno, da jih komaj tisti opazi, ki je poleg prizadet. Reducira se vsak teden po malo in tajno, kakor je to v naši tovarni že običajno. Saj so delavci sami navadili g. Westna na to, ko so oni tudi v času stavke tajno lazili preko plota na delo. Na to se seveda g. Westen dobro spominja in jih sedaj istotako tajno spravlja iz tovarne. Ko dobi delavec, kateri si je pred enajstimi leti mislil, da je neke vrste akrobat, ker je plazil preko plota v času stavke, knjigo, si sedaj misli, da ni akrobat, ampak bedak, ker sedaj tudi sedi na vrh plota in vpije nazaj v tovarno po delu, ali pa hodi preklinjaje mimo plota in

Obutev iz usnja jugoslovenskih tovarn, izgotovljena z rokami jugoslovenskih čevljarjev. Odstranjujemo brezposelnost, pomagamo domačim tovarnam, pomagamo kupcem z nizkimi cenami.

POMAGAJTE NAŠEMU DELU!

Čistite Vaše čevlje z našo kremo.

Bata

49.-

Vrsta 2942-00

Sandale ne žulijo niti nog niti žepa. Prodajamo jih za bagatelno ceno. Otroške št. 23—26 Din 39.—, št. 27—34 Din 49.—. Ženske št. 35—38 Din 59.—. Moške št. 39—46 Din 69.—.

79.-

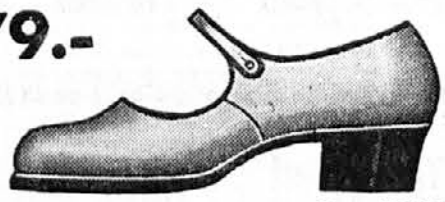

Vrsta 3945-03

Udoben ženski čevelj iz črnega boksa z zaponko, široke oblike in z nizko peto. Izdelani so iz boksa z nepokončljivim podplatom za vsak štrapac.

79.-

Vrsta 3925-03

Za gospodinje:
Praktični čevlji iz črnega boksa in s trpežnim podplatom. So udobni in ceneni. Potrebni so vsaki gospodinji pri delu in za na trg.

99.-

Vrsta 0167-00

Čevlji za štrapac iz močnega mastnega usnja z gumijastim podplatom in peto. Za dober materijal jamčimo. Ti čevlji so neobhodno potrebni za delo na polju in za vsak štrapac

se tolče po glavi, spominjajoč se svojega izdajstva. Zatorej delavci, postanite zavedni in ne plazite preko plotov. Danes so Vam nastavili drugi plot, preko katerega eden ali drugi lahko spleza v tovarno, t. j. »Deutsch-schwäbischer Kulturbund«. Kdor je pameten, se bo plota izognil, da ne bo o priliki obžaloval.

Hrastnik.

Lep zgled solidarnosti. Dne 14. t. m. se je razdelilo 132 brezposelnim delavcem in delavkam in njihovim družinam 224 kg kruha, katerega so nastavljenci Konzumnega društva rudarjev in pekovski pomočniki gori navedenega konzuma podarili brezposelnim. Brezposelni, kateri so dobili ta kruh, se tem potom najiskrenejše zahvaljujejo darovalcem. Nastavljeni, kateri so priskočili brezposelnim na pomoč, so s tem pokazali, da so v resnici nastavljenci del. Konsumnega društva in da se zavedajo težkega položaja brezposelnih. Mi bomo to solidarnost naših sodrugov znali v bodoče ceniti. Hvala!

Trbovlje.

V nedeljo, dne 28. februarja t. l. se je vršil v »Del. domu« v Trbovljah ob lepi udeležbi sodrugov in sodružic iz Trbovelj in Hrastnika ustanovni občni zbor zadruge »Počitniški dom« r. z. z o. z. Izvoljeno načelstvo je vložilo pri okr. kot trgovskem sodišču v Celju pravila, katere je isto pod Pir. 105-32 k zadr. 1 V 52-1 z dne 23. marca 1932 registriralo.

Namen novo ustanovljene zadruge je, da zgradi na že kupljenem zemljišču lasten počitniški dom, v katerem naj bi dobili zavetišče delavci, nameščenci in njihove družine ob prostem času v prosti naravi.

Ta dom naj bi tudi služil za počitniško kolonijo delavskih in nameščenskih otrok ob počitnicah, da se vsaj enkrat na leto lahko navžijejo svežega zraka, katerega posebno primanjkuje v naših revirjih in mestih.

Odbor si je nadel nalogo, da bo pozval vse delavske organizacije in korporacije, kakor tudi posamezne sodruge, da pristopijo kot člani in omogočijo s tem čim prejšnje uresničenje tega idealnega načrta.

Ker je ta zadruga tudi velikega pomena za celokupno delavsko gibanje, smo trdno prepričani, da bomo z združenimi močmi postavili ta dom, ki bo eden prvih v naši državi.

Protituberkulozna liga. V soboto, dne 23. aprila t. l. se vrši ob 6. uri zvečer v dvorani »Del. doma« v Trbovljah izredni občni zbor »Protituberkulozne lige«. Vabljeni vsi. — Odbor.

Redni občni zbor »Svobode«. V ponedeljek, dne 26. aprila t. l. se vrši ob 6. uri zvečer v dvorani »Del. doma« v Trbovljah redni letni občni zbor podružnice »Svobode«. Dnevni red je običajen. Dolžnost vseh članov in članic je, da se občnega zbora sigurno in polnoštevilno udeleže, da si tako ustvarimo smernice za bodoče delo na kulturnem polju. Občnega zbora se udeleži tudi delegat centrale s. Štukelj. — Odbor.

Zalog.

Dve pomladi. Vse elementarne sile je niso mogle zaustaviti. Prišla je, ker se je moralo tako zgoditi. Že nam pošilja solnce svojo toploto, in v hribih tudi kaže bukev svojo zeleno glavico. To je pomlad, ki nam jo je prinesla narava. In mi delavci? Tudi pri nas je pomlad. Poglejmo: Ko smo se pred leti zbirali in sestajali na sejah, sestankih in občnih zborih ene ali druge organizacije, udeleževali smo se jih vedno eni in isti sodrugi, včasih prav v malem številu. Vendar ob vsakem zaključku sestanka smo šli narazen optimistično razpoloženi. Če tudi nas je malo ali kader smo. Tudi če ostanemo samo trije, obdržati moramo. Prepričani smo bili, da samo organizacija nas privede v boljše in lepše dni. Ako pogledamo danes okoli sebe, moramo reči, da se nismo varali. Uresničilo se je veliko tega, kar smo nekdaj sanjali. Malodušni takrat v to niso verjeli. Danes smo vsi kot en mož prepričani, da složno in nesebično delo lahko ustvari marsikaj, kar se nam tudi še danes zdi le bajka. — **»Svoboda«.** Njeno članstvo se je podesetorilo. Nisp to člani samo z izkaznico v žepu, ampak člani, agilni, inicijativni, sodrugi in sodružice, ki hočejo delovati na kulturnem polju: Pri dramatiki, predavanjih, športu, šahu itd., nikjer jih ne manjka. Vsa čast šolskemu vodstvu, da je v zimskem času priredilo večerne tečaje, katerih se vsi prav pridno udeležujejo. So sodrugi in sodružice, ki so na delu vsak večer. Posebej naj še omenimo športni odsek nogometašev, ki mu je podružnica kupila za igrišče neko gramozno jamo. S kakšnim veseljem in žilavostjo sedaj sodrugi urejujejo teren. Predvsem jih pa veseli, da so se v tem kratkem času obstoja, pri par tekmah tudi častno odrezali. — **Organizacija železničarjev** postaja zopet matica, zbirališče. Njeno članstvo narašča in bo doseglo kmalu tisto višino, kakor pred leti. Vsi, tudi še neorganizirani zrejo v nio z zaupanjem. Ves podvig našega gibanja je prebudil tudi železničarje, da so se otresli vsega strahu in pomislekov. Stara, ukoreninjena delavska zavest raste. To je najbolj pokazal njihov občni zbor. Poročila in debata, ki se je na občnem zboru razvila, nas je **uverila o lepem razvoju** organizacije. — Čisto upravičeno pravimo, da je to v našem okrožju druga pomlad, ki nas razveseljuje in pomlaja. Hočemo in bomo delali naprej v tem pravcu, kot zavedni delavci, da dosežemo še — — tretjo pomlad.

J. K. J. S.

Ruše.

Tužni glasovi ruških zvonov se razlegajo po Dravski dolini, naznanjajoč pretužno vest, da se je poslovil naš nepozabni sodr. Anton Kramer za vedno od nas. Zdrav in vesel je šel v četrtek popoldan na delo, a kruta smrt si je dvajsetletnega mladeniča izbrala za svojo žrtev in ga potom električnega toka usmrtila. Strašen je to udarec za nesrečno mater, ki je z njim izgubila edinega skrbnika družine. Težke so žrtve, ki jih mora delavstvo doprinašati. Tonček, Ti si mrtev, Tvoja usta so zaprta za vedno, vsled tega je lahka stvar naprtiti vso krivdo Tebi, Tvoji malomarnosti, za nesrečo, ki te je zadela. Da, verjeli bi, ko ne bi poznali našega s. Kramerja kot vestnega in marljivega delavca. A ne samo to! Kaj mu niste, gospodje, Vi sami zaupali najbolj komplicirane službe, kar jih je v tovarni. Danes, ko so njegova usta nema, si skuša vsakdo oprati roke ter vso krivdo zvaliti na njega. Res je, da je pustil stikalo električnega toka staknjeno, vsled tega se je ponesrečil, res je, da je to edini vzrok njegove smrti. A nikdo ne vpraša, kako je to mogoče, ko ga pa poznamo kot vestnega delavca. V naši tovarni je danes vpeljan tak sistem, da moraš sam opravljati tisto delo, katero sta poprej opravljala dva do trije delavci, če pa tega ne opraviš, se te smatra za delomržneža in onda... Finis.

Delavski sport.

»Svoboda« (Maribor) : Železničar II. 6 : 0 (3 : 0). Prvenstvena nogometna sezona II. razreda je že v polnem teku. In zopet nam daje naša »Svoboda« upanje, da bo tudi letos dokazala, kaj zmore, kakor je to dokazala že lani. Njena pot gre naprej — in to je prav! — V nedeljo je zopet zmagala nad »Železničarji« II. s 6 : 0 (3 : 0) in s tem opravičila svoj poraz z 1 : 0 v Murski Soboti, kjer sta bila kriva nekoliko slabo sestavljena postava, kakor tudi nedisciplinirano športno občinstvo dotičnega kraja (to ne smemo pozabiti!) Tokrat je bilo dobro vse moštvo, najbolj pa je ugajal obrambni trio z izbornim vratarjem s. Allmerjem na čelu, ki je žel za svoje bravure priznanje in simpatijo celokupne publike. — Upamo, da »Svoboda« obdrži svoj započeti start za nove zmage!

— Gm.

Meh za smeh.

Človekoljubnejše oko.

Najemnik, ki bi se moral izseliti iz stanovanja, je prosil hišnega lastnika za odlog selitve.

Ta pa je ostal nepopustljiv.

Nenadoma pa izjavi najemniku strahoma:

»Torej, jaz imam dobro ponarejeno stekleno oko. Če mi utegnete uganiti, katero oko je umetno in katero pravo, pa Vam odgodim izselitev.«

»To oko je umetno.«

»Res je,« pravi hišni lastnik. »Kako ste pa to uganili?«

»O, to je bilo kaj lahko: Pogled tega očesa je bolj človekoljuben kakor pa onega.«

MALA NAZNANILA.

Vsi letni naročniki dobe **zastonj**
14 karatno originalno amerikansko
zlato nalivno pero
ali pa **Kürschnerjev ročni leksikon,** (900 strani, 32 tabel) ali eno **prvovrstno radijsko cev.**
Zahtevajte takoj brezplačno na ogled „Radio" welt". Naroča se Administration der „Radio-welt" Wien I, Pestalozzigasse Nr. 6, ki prinaša obširne radioprograme, interesantne slike in ima lepo urejene poučne tehnične članke.

Razno manufakturno blago, perilo, obleke za moške in dečke, pletenino etc. priporoča po jako nizki ceni tvrdka
KARL JANČIČ
Maribor, Aleksandrova c. 11

Usnjate rokavice v veliki izbiri
tu in inozemske **nogavice** po nizkih cenah.
Trgovina z rokavicami in stezniki
Marija Sieber,
Maribor, Glavni trg 14, preje Gosposka 9.

Pletenine, stezniki, tudi po meri, higijenski in kosmetični predmeti, potrebščine za otroke, nogavice, rokavice, ročna dela in krojaške potrebščine.
FRANC ŠKOF,
Maribor, Aleksandrova cesta 23.

Papirnica Ljudske tiskarne
Maribor, Slomškov trg št. 6.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarne v Mariboru. - Telefon štev. 2324.

Nalagajte svoje prihranke
v Štajerski hranilnici in posojilnici v Mariboru, Slomškov trg štev. 6.

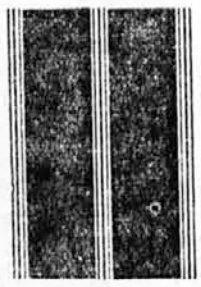

Vloge obrestujemo po 6½%
proti trimesečni odpovedi.

Tiska: Ljudska tiskarna, d. d. v Mariboru, predstavitelj Josip Ošlak v Mariboru. — Za konzorcij izdaja in urejuje Viktor Eržen v Mariboru.